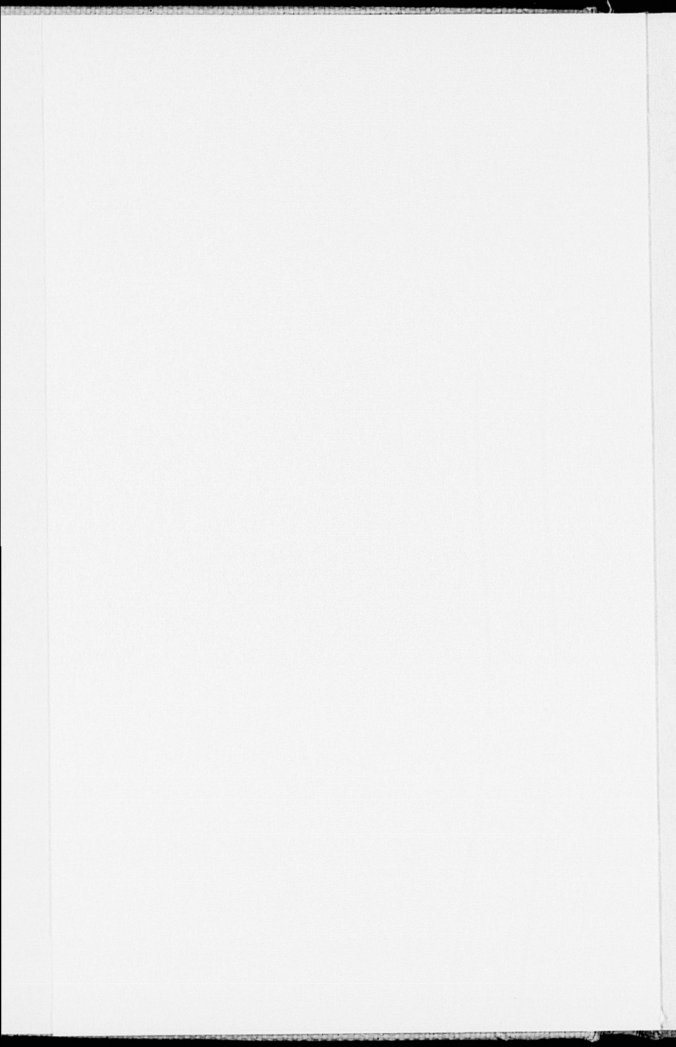


11

5







PLECHTIGHEDEN EN GEBEDEN

BIJ HET TOEDIENEN

DER

215

TONSUUR EN DER VIER MINDERE ORDEN

ALSMEDE DER WIJDING

VAN

Subdiakenen, Diakenen en Priesters.

Volgens het Pontificale Romanum.



ROERMOND,

J. J. ROMEN & ZONEN

Drukkers van Z. H. den Paus en het Bisd. om.



De

in

ling

Biss

gint

ÿ

R

ÿ

R

aus

welk

igge

in h

bewa

letsel

dat

word

doe

en n

het

## DE TONSUUR OF KRUINSCHERING.

.....

De Wijdelingen dragen een wit kleed op den linkerarm, en eene brandende kaars in de rechterhand.

*Wanneer, na het Kyrie eleison de Bisschop in het midden des Altaars nederzit, en de wijdelingen ieder afzonderlijk opgeroepen en voor den Bisschop nedergeknield zijn, staat deze op en begint aldus:*

ÿ. Geloofd zij de naam des Heeren.

Ë. Nu en in alle eeuwigheid.

ÿ. Onze hulp is in den naam des Heeren.

Ë. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Geliefde Broeders, laten wij onzen Heer Jesus Christus bidden voor deze Zijne dienaren, welke ter Zijner liefde hun hoofdhaar komen afleggen. Hij verleene hun Zijnen H. Geest, om in hen het kerkelijke gewaad altoos met eere te bewaren, en hun hart van alle wereldsche beletselen en aardsche lusten vrij te houden, opdat gelijk hun uitwendig voorkomen veranderd wordt. Zijne rechterhand hen ook in deugden doe toenemen, hunne oogen van alle geestelijke en menschelijke verblindheid bevrijde, en hun het licht Zijner eeuwige genade instorte. Die

leeft en heerscht met God den Vader, in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in alle eeuwigheid.

*De Bisschop zet zich neder en het Koor helpt aan:*

*Antiph.* Gij, o Heer! zult mijn erfdeel mij wedergeven.

### Psalm XV.

Bewaar mij, Heer, want op U heb ik gehoopt; ik heb tot den Heer gezegd: Gij zijt mijn God, want Gij hebt mijne goederen niet noodig.

In de heiligen, die in Zijn land zijn, heeft Hij mij wonderbaar al mijn behagen doen stellen.

Hunne zwakheden waren menigvuldig; daarna zijn zij met ijver gekomen.

Ik zal niet verschijnen in hunne bloedige samenkomsten; mijne lippen zullen hunne namen niet gedachtig zijn.

*Antiph.* Gij, o Heer, zult mijn erfdeel mij wedergeven.

*Intusschen neemt de Bisschop bij iederen wijdeling, met eene schaar, aan vier zijden, eenig hoofdhaar weg, daarna ook van de kruin, en legt het afgesnedene in eene daartoe bestemde schaal, terwijl ieder als hem het hoofdhaar afgeschoren wordt zegt:*

De Heer is mijn erfdeel en mijn kelk; Gij zult mijn erfdeel mij wedergeven.

*De Bisschop legt den mijter af, staat op, en zegt, naar de wijdelingen gekeerd blijvende:*



Laat ons bidden.

Verleen, bidden wij U, Almachtige God! dat deze Uwe dienaars, wier hoofdhaar wij heden ter Uwer liefde hebben afgeschoren, altoos in uwe liefde volharden mogen en bewaart hen onbevlekt ten allen tijde. Door Christus, onzen Heer. *ñ.* Amen.

*Ant.* Dezen zullen den zegen des Heeren ontvangen, en barmhartigheid van God, hun Zaligmaker, want dit is het geslacht dergenen die den Heer zoeken.

### Psalm XXIII.

De aarde behoort den Heer toe en al hare volheid, het aardrijk en allen, die het bewonen.

Want boven de zeeën heeft Hij het opgetrokken en het boven de watervloeden vastgesteld.

Wie zal den berg des Heeren beklimmen, of wie verblijven in Zijn heil'gdom?

Die onbesmet van handen en zuiver van harte is: die niet ijdel bij zijne ziel zweert, noch zijnen naasten met eeden bedriegt.

Deze zal den zegen des Heeren ontvangen en barmhartigheid van God zijnen Zaligmaker.

Dit is het geslacht dergenen, die Hem zoeken, die het aanschijn zoeken van Jacob's God.

Opent, o Vorsten, uwe poorten, en ontsluit U, eeuwige woontenten, opdat de Koning der heerlijkheid binnentrekke.

Wie is de Koning der heerlijkheid? Het is de sterke en vermogende Heer, de Heer, machtig in den strijd.

Opent, o Vorsten. uwe poorten, en ontsluit U, eeuwige woontenten, opdat de Koning der heerlijkheid binnentrekke.

Wie is de Koning der heerlijkheid? De Heer der legermachten, hij is de Koning der heerlijkheid.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in alle eeuwigheid. Amen

*Ant.* Dezen zullen den zegen, enz. als boven.

*De Bisschop legt den mijter af, en wendt zich naar het altaar, zeggende: Laat ons bidden. Nadat door de assistenten gezongen is: Buigen wij de knieën! ñ Staat op, keert de Bisschop zich tot de wijdelingen, zeggende:*

Wil, o Heer! onze smeekingen goedgunstig verhooren, en deze Uwe dienaars † zegenen, die wij in Uwen H. Naam met het geestelijk gewaad bekleeden, opdat zij, met Uwe genade, aan uwe Kerk toegewijd blijven en het eeuwige leven mogen verwerven. Door Christus onzen Heer. Amen.

*De Bisschop herneemt den mijter, zit neder, en bekleedt een ieder van hen met het witte kleed, telkens herhalende:*

De Heer bekleede u met den nieuwen mensch,

die naar God geschapen is, in rechtvaardigheid en ware heiligheid.

*Den mijter afleggende, staat de Bisschop weder op en zegt:*

Laat ons bidden.

Almachtig, eeuwige God, laat U verzoenen over onze zonden en zuiver deze uwe dienaren van alle slavernij des wereldschen kleeds, opdat, nu zij hetzelfde hebben afgelegd, zij voor altoos aan uwe genade mogen deelachtig zijn; en dat uwe genade kracht het eeuwig erfdeel in hunne harten beware, zoo als wij de gelijkenis Uwer kroon hun op het hoofd doen dragen. Die met den Vader en den H. Geest leefden heerscht, God in alle eeuwigheid. *ñ.* Amen.

*Daarna spreekt de Bisschop zittende, hen aldus aan:*

Geliefde Zonen! bedenkt, dat gij van heden af tot het kerkelijk rechtsgebied behoort, en de voorrechten der geestelijken geniet. Ziet dus wel toe, dat gij dit niet door uwe schuld verliest, maar tracht door uwe zedige kleeding, stichtend leven en goede werken Gode te behagen. Hetgeen Hij u verleene door Zijnen heiligen Geest. *ñ.* Amen.

*Op de waarschuwing des Aartsdiakens begeven zich de gewijden naar hunne plaatsen terug.*

## WIJDING DER OSTIARII (DEURBEWAARDERS.)

.....

Na de eerste lesse zet de Bisschop zich weder in het midden des Altaars neder, en de Aartsdiaken roept de Wijdelingen op, zeggende:

Dat zij, die tot Ostiarii moeten gewijd worden, naderen.

*Als zij dan in witte kleederen liggen nedergesneeld, spreekt de Bisschop hen aldus toe:*

Geliefde Zonen! dewijl gij nu tot de waardigheid van Ostiarius zult verheven worden, moet gij wel overwegen wat u in het huis des Heeren te doen staat. De Ostiarius moet schellen, de klok luiden, de Kerk en Sacristie openen, en het boek openen voor die prediken gaat. Ziet dus toe, dat door uwe onachtzaamheid niets van hetgeen in de kerk is verloren ga; opent op den bepaalden tijd Gods Huis voor de geloovigen en houdt het voor de ongeloovigen altijd gesloten. En, zoo als gij met stoffelijke sleutels eene zichtbare kerk opent en sluit moet gij ook het onzichtbare huis Gods, dat is de harte der geloovigen, door woorden en voorbeelden voor den duivel trachten af te sluiten, maar voor den Heer te openen, opdat zij het vernomen

woord in het hart bewaren en met de daad volbrengen. Hetgeen de Heer door Zijne barmhartigheid u gewaardige te verleenen.

*De Bisschop geeft hun in de rechterhand de sleutels der Kerk met deze woorden:*

Gedraagt u zóó, dat gij aan God rekenschap zult kunnen geven van alles, wat door deze sleutels wordt afgesloten.

*De Aartsdiaken geleidt hen naar de kerkdeur om die te sluiten en te openen; doet hen de klok luiden en voert hen weder naar den Bisschop terug, die opstaat en zegt:*

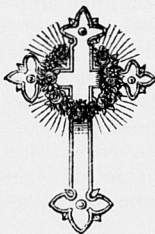
Laten wij beminde Broeders, God den Almachtigen Vader smeeken, dat hij deze zijne dienaars, welke hij tot Ostiarii heeft verkoren, gelieve te † zegenen: opdat zij met de meeste getrouwheid hunne bediening in het huis Gods op gezette tijden, daags en des nachts mogen vervullen, tot het aanroepen van 's Heeren naam, door de genade van onzen Heer Jesus Christus, die met hem leeft in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. *ñ.* Amen.

*(Zich naar het altaar wendende zonder mijter)*  
Laat ons bidden. *De assistenten zingen: Buigt de knieën. ñ. Staat op.*

*De Bisschop keert zich weder naar de wijdelingen zeggende:*

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God zegen † deze uwe dienaars tot de bediening der Ostiarii, opdat zij onder de wachters van Uw huis U ten dienste staan, en met de uitverkorenen uwer vergelding deelachtig worden mogen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwigheid. R̄. Amen.

*Zij keeren op bevel des Aartsdiakens, weder naar hunne vorige plaats terug.*



## WIJDING DER LECTOREN (LEZERS.)

Na de tweede lesse worden zij, even als bij de vorige Wijding, door den Aartsdiaken opgeroepen, en knielen voor den Bisschop, die, met den Mijter, in het midden des Altaars nederzit, en hen aldus toespreekt:

Veelgeliefde Zonen die tot Lectoren in Gods huis verkoren zijt. leert uwe bediening kennen en vervult haar. Want God is machtig, om in U zijne genade ter eeuwige volmaking te vermeerderen. De Lector moet lezen voor den genen, die predikt, de Lessen zingen, het brood en alle nieuwe vruchten zegenen. Tracht alzoo Gods woorden, namelijk de lessen der heilige Schriftuur, duidelijk, klaar; tot verstand en stichting der geloovigen, naar waarheid en onvervalscht, te doen hooren, opdat de waarheid der Godelijke Lessen door uwe onachtzaamheid niet verbasterd worde, inplaats van uwe toehoorders te onderrichten. Geloof met het hart en vervult in uwe werken dat gij met den mond voorleest; opdat, gij uwe hoorders door leer en voor-

beeld tevens onderwijzen moogt. Staat daarom, terwijl gij leest, op eene verhevene plaats in de Kerk, om door allen gehoord en gezien te worden. Dit zal eene afbeelding wezen, hoe gij op een' verheven trap van volmaaktheid behoort te staan, om aan allen, die U hooren en zien, tot een toonbeeld van een hemelsch leven te vertrekken. Hetgeen de Heer U door Zijne genade verleen en moge.

*De Bisschop geeft hun het boek in de rechterhand, zeggende:*

Ontvangt dit, en weest verkondigers van Gods Woord. Zoo Gij uwe bediening getrouwelijk en met voordeel vervuld zult hebben, verkrijgt gij deel aan de vergelding dergenen, die van den beginne af omtrent des Heeren Woord behoort zijn zich gekwet en hebben.

*(Opstaande)* Laat ons, geliefde Broeders, God, den almachtigen Vader, bidden, dat hij goedgunstig Zijnen zegen † over deze Zijne dienaars geve uit te storten, welke hij onder het getal der Lezers wilt op nemen, opdat zij duidelijk mogen voorlezen, wat in Gods Kerk gelezen moet worden en hetzelfde ook in hunne werken nakoemen. Door onzen Heer Jezus Christus, Zijnen Zoon, die met hem leeft en heerscht, in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. *℞.* Amen.



*(Zich naar het altaar keerende, zonder mijter),  
Laat ons bidden. De assistenten zingen: Buigt  
de knieën. R̄. Staat op.*

*De Bisschop keert zich weder tot de wijdelin-  
gen, zeggende:*

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God,  
zegen † deze Uwe dienaars tot de bediening van  
Lector, opdat zij, door het gestadig lezen, be-  
kwaam worden, om uit te spreken, wat gedaan  
moet worden, en hetzelfde in hunne werken ook  
te volbrengen. Door Jesus Christus, Uwen Zoon,  
onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de  
eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwig-  
heid. R̄. Amen.

*Op de waarschuwing van den Aarstdiaken keeren  
zij naar hunne vorige plaatsen terug.*



## WIJDING DER EXORCISTEN (BEZWEERDERS)

Na de derde lesse worden de Wijdelingen op dezelfde wijze voor den Bisschop geroepen, die hen aldus toespreekt:

Veelgeliefde Zonen, dewijl gij nu tot de bediening van Exorcist zult verheven worden, moet gij weten, wat gij ontvangt. De Exorcist moet de duivelen uitdrijven, degenen, die niet communiceren, doen vertrekken; alsmede water bij het heilig Dienstwerk aanbrengen. U wordt derhalve de macht gegeven, om den bezetene de handen op te leggen. Door de genade des heiligen Geestes, de oplegging uwer handen en de woorden der bezweering worden de booze geesten uit de bezetene lichamen verdreven. Daar gij alzoo uit de lichamen van anderen de duivelen verjaagt, moet gij uit uwe ziel en lichaam alle onreinheid en boosheid verbannen, om niet overwonnen te worden door dezelve, die gij, krachtens uw ambt, van anderen verwijdert. Leert, uit uwe bediening, over alle ondeugd heerschen, opdat de vijand in uwe zeden niets het zijne kunne noemen. Immers dan zult gij te recht over de kwade geesten van anderen gebied

voeren, en  
vuldige  
Zoo doet  
ligen Ge

*De B*  
*vingen* (  
*rechterha*

Neemt  
vangt de  
te leggen  
die tot d

*(Opsta*  
God, der  
dat Hij  
Exorcist  
telijke g  
drijven  
met al h  
nen Een  
tus, die  
heid des  
heid. R

*Hij u*  
*ter, zeg*

Laat o  
de knie

*De Bis*  
*gen en*

Heilig  
gewaard

voeren, als gij eerst in U zelve hunne menigvuldige boosheid zult zijn te boven gekomen. Zoo doet de Heer U handelen door Zijnen heiligen Geest.

*De Bisschop geeft hun het Boek der Bezwevingen (of ook het Missaal of Pontificaal) in de rechterhand, zeggende:*

Neemt dit; prent het in Uw geheugen en ontvangt de macht om den bezetenen de handen op te leggen, zoowel den gedoopten, als dengenen, die tot den heiligen Doop worden voorbereid.

*(Opstaande).* Laat ons, allerliefste Broeders, God, den Almachtigen Vader, ootmoedig smeeken, dat Hij deze Zijne dienaars tot het ambt der Exorcisten gelieve te ze † genen, opdat zij geestelijke gezagvoerders mogen wezen, tot het verdrijven der duivelen uit de bezetene lichamen, met al hunne menigvuldige boosheid. Door Zijnen Eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus, die met Hem leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. *ñ.* Amen.

*Hij wendt zich naar het altaar, zonder wijter, zeggende:*

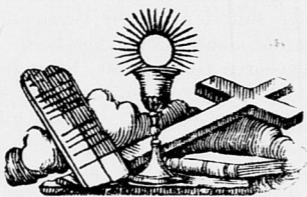
Laat ons bidden. *De assistenten zingen:* Buigt de knieën. *ñ.* Staat op.

*De Bisschop keert zich weder naar de wijdelingen en zegt:*

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God, gewaardig U, deze Uwe dienaars tot de bediening

der Exorcisten te † zegenen, opdat zij, door de oplegging der handen, en de woorden huns monds. macht en gebied hebben tot beteugeling der onzuivere geesten; opdat zij waardige geneesheeren mogen wezen in Uwe Kerk, gesterkt door de gave der genezing, en door eene hemelsche macht. Door onzen Heer Jesus Christus, Uwen Zoon onzen Heer; die met U leeft en heerscht, in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. n̄. Amen.

*Op de waarschuwing des Aartsdiakens, keeren zij naar hunne plaatsen terug.*



## WIJDING DER EXORCISTEN (BEZWEERDERS)

Na de derde lesse worden de Wijdelingen op dezelfde wijze voor den Bisschop geroepen, die hen aldus toespreekt:

Veelgeliefde Zonen, dewijl gij nu tot de bediening van Exorcist zult verheven worden, moet gij weten, wat gij ontvangt. De Exorcist moet de duivelen uitdrijven, degenen, die niet communiceren, doen vertrekken; alsmede water bij het heilig Dienstwerk aanbrengen. U wordt derhalve de macht gegeven, om den bezetene de handen op te leggen. Door de genade des heiligen Geestes, de oplegging uwer handen en de woorden der bezweering worden de booze geesten uit de bezetene lichamen verdreven. Daar gij alzoo uit de lichamen van anderen de duivelen verjaagt, moet gij uit uwe ziel en lichaam alle onreinheid en boosheid verbannen, om niet overwonnen te worden door dezelve, die gij, krachtens uw ambt, van anderen verwijdert. Leert, uit

2.

uwe bediening, over alle ondeugd heerschen, opdat de vijand in uwe zeden niets het zijne kunne noemen. Immers dan zult gij te recht over de kwade geesten van anderen gebied voeren, als gij eerst in U zelve hunne menigvuldige boosheid zult zijn te boven gekomen. Zoo doet de Heer U handelen door Zijnen heiligen Geest.

*De Bisschop geeft hun het Boek der Bezweeringen (of ook het Missaal of Pontificaal) in de rechterhand, zeggende :*

Neemt dit; prent het in Uw geheugen en ontvangt de macht om den bezetenen de handen op te leggen, zoowel den gedoopten, als dengenen, die tot den heiligen Doop worden voorbereid.

*(Opstaande).* Laat ons, allerliefste Broeders, God, den Almachtigen Vader, ootmoedig smeeken, dat Hij deze Zijne dienaars tot het ambt der Exorcisten gelieve te zegenen, opdat zij geestelijke gezagvoerders mogen wezen, tot het verdrijven der duivelen uit de bezetene lichamen, met al hunne menigvuldige boosheid. Door Zijnen Eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus, die met Hem leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. *℞. Amen.*

*Hij wendt zich naar het altaar, zonder mijter, zeggende :*

Laat ons bidden. *De assistenten zingen :* Buigt de knieën. *℞ Staat op.*

*De Bisschop keert zich weder naar de wijdelingen en zegt !*

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God,

gewaardig U, deze Uwe dienaars tot de bediening der Exorcisten te † zegenen, opdat zij, door de oplegging der handen, en de woorden huns monds. macht en gebied hebben tot beteugeling der onzuivere geesten; opdat zij waardige geneesheeren mogen wezen in Uwe kerk, gesterkt door de gave der genezing, en door eene hemelsche macht. Door onzen Heer Jezus Christus, Uwen Zoon, onzen Heer; die met U leeft en heerscht, in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. *ñ.* Amen.

*Op de waarschuwing des Aartsdiakens, keeren zij naar hunne plaats en terug.*



p-  
ne  
de  
als  
id  
er  
  
ee-  
de  
  
nt-  
op  
en,  
id.  
ers.  
en,  
or-  
jke  
ven  
al  
nig-  
met  
gen  
  
jter,  
  
uigt  
  
ijde-  
  
God,

## WIJDING DER ACOLYTHEN (LICHTDRAGERS).

.....

Na de vierde lesse zet de Bisschop zich weder in het midden des Altaars neder, en spreekt, met den Mijter op het hoofd, de Wijdelingen, die voor hem geroepen en nedergeknield zijn, aldus toe :

Veelgeliefde Zonen ! dewijl gij nu tot Acolythen zult verheven worden, behoort gij te overwegen, wat gij zult aanvaarden. Uwe bediening zal bestaan in het dragen van den kandelaar met de waskaars, het ontsteken der lichten en lampen in de Kerk, alsmede het aanbrenge van wijn en water tot de allerheiligste Offerande. Tracht derhalve deze uwe plichten waardig te volbrengen. Want gij zult Gode niet behagen, zoo gij voor Hem het licht in de handen draagt, en desniet-tegenstaande slaven der duisternissen blijft, en aan anderen een voorbeeld van trouweloosheid geeft. Maar, zoo als de Waarheid zelve zegt : Uw licht schijne voor de menschen, opdat zij zien mogen dat uwe werken goed zijn, en uwen Vader in den



Hemel verheerlijken; en de Apostel Paulus: Blinkt als lichtende fakkels te midden van een boos en bedorven geslacht, en behoudt het Woord des levens. Omgordt dan uwe lendenen, en draagt brandende lichten in de handen, opdat gij kinderen des lichts moogt wezen. Werpt de werken der duisternis van u af, en bekleedt u met de wapenen des lichts. Want eertijds waart gij duisternis, maar thans zijt gij licht in den Heer: wandelt dus als kinderen des lichts. En de Apostel verklaart zelf, welk licht hij zoo gedurig aanprijst, als hij laat volgen: De vrucht des lichts bestaat in alle goedheid, rechtvaardigheid en waarheid. Weest alzoo ijverig in alle rechtvaardigheid, goedheid en waarheid, om zoowel U zelve, als anderen, en ook de Kerk Gods te verlichten. Immers dan zult gij op eene waardige wijze, bij de heilige geheimen, wijn en water aanbrengeu, als gij zelve door een zuiver leven en goede werken, Gode als een offer zijt opgedragen. Hetgeen de Heer u door Zijne barmhartigheid verleene.

*De Bisschop geeft hun den kandelaar met eene niet aangestokene kaars in de rechterhand, zeggende:*

Ontvangt den kandelaar, met de kaars, en weest verbonden tot het aansteken der kerklichten, in den Naam des Heeren. *℞ Amen.*

*De Bisschop doet hun de ledige Ampule aanraken, zeggende:*

Ontvangt de Ampule, om wijn en water aan te brengen voor het H. Sacrament van Christus Bloed, in den Naam des Heeren. *℞ Amen.*

(Opstaande.) Beminde Broeders! smeeken wij God, den Almachtigen Vader, dat hij deze Zijne dienaars wilt † zegene tot de bediening der Acolythen, opdat, terwijl zij een zienlijk licht in de handen dragen, hunne zeden ook als een geestelijk licht mogen uitschijnen, door de genade van onzen Heer Jesus Christus, die met Hem en den heiligen Geest leeft en heerscht, God in alle eeuwigheid. R̄. Amen.

*(Zich zonder mijter naar het altaar keerende)*  
Laat ons bidden.

De Assistenten zingen: Buigt de knieën. R̄.  
Staat op.

De Bisschop wend zich weder naar de wijdelingen, en zegt.

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God! die door Jesus Christus, Uwen Zoon, onzen Heer, als ook door zijne Apostelen het licht Uwer klaarheid in deze wereld hebt afgezonden, en die om het oude handschrift dat tegen ons was uitgevaardigd, te vernietigen, hetzelfde aan den roemvollen standaard van het kruis Uws Zoons hebt vastgehecht, en die ook bloed en water, uit Zijne zijde, tot zaligheid des menschelijken geslachts, hebt willen doen vloeien, gewaardig U, deze Uwe dienaars tot de bediening der Acolythen te † zegenen, opdat zij aan uw heilig altaar getrouw hunnen plicht vervullen mogen, in het ontsteken der licht ten in Uwe Kerk, en het bezorgen van wijn en water bij de Allerheiligste Offerande van het Bloed Uws Zoons. Ontvonk, o Heer! hunne zielen en

harten door het vuur Uwer liefde, opdat zij, beschienen door den glans van Uw aanschijn, getrouwe dienaars in de heilige Kerk wezen mogen. Door denzelfden Christus, onzen Heer. *ṛ*. Amen.

Laat ons bidden.

Heilige Heer, Almachtige Vader, eeuwige God! die aan Moses en Aäron bevolen hebt, dat in de Tent des Verbonds lichten zouden ontstoken worden, zegen deze † Uwe dienaars, opdat zij Acolythen mogen wezen in Uwe Kerk. Door Christus, onzen Heer. *ṛ*. Amen.

Laat ons bidden.

Almachtige, eeuwige God, bron des lichts en oorsprong aller goedheid, die door het waarachtige licht van Jezus Christus, Uwen Zoon, de wereld verlicht hebt, en vrijgemaakt door het geheim Zijns lijdens, zegen † deze Uwe dienaars, welke wij thans tot Acolythen wijden. Wij smeeken van uwe barhartigheid: stort het licht der wetenschap in hunne harten, en besproeit die met den dauw Uwer genade, opdat zij hunne bediening zóó uitoefenen, dat zij de eeuwige belooning verwerven mogen. Door denzelfden Christus, onzen Heer. *ṛ*. Amen.

*Zij keeren, als te voren, naar hunne plaatsen terug.*

*Daarna leest de Bisschop het laatste Evangelie, en eindigd daarmee de plechtigheid.*

## WIJDING DER SUB- DIAKENEN.

---

Voor de wijding der Sub-diakenen bereidt men den ledigen kelk met de patene er over, de pullen met handdoekje en het epistelboek.

*Na de wijding der lichtdragers (acolythen) treedt de Bisschop, den mijter weder aanvaard hebbende, naar zijnen zetel of naar den armstoel aan de zijde des epistels; alwaar hij met den mijter gedekt, nederzittende, uit het hem, met eene kaars, aangeboden boek het vierde Graduale, of het vierde Allehija, indien de wijding gedurende het octaaf van Pinksteren plaats heeft, leest: middelerwijl wordt hetzelfde Graduale of Allehija door het koor gezongen. Waarna de Bisschop opstaat, den mijter aslegt en naar het altaar gekeerd de vierde Collecte zingt.*

*Dit geeindigd zijnde zit hij neder na den mijter weder aanvaard te hebben en wordt de vijfde Lesse gezongen. Middelerwijl treden twee assistenten met het boek en de kaars naar den Bisschop, die uit hetzelfde dezelfde Lessen leest. Daarna keert de Bisschop naar zijnen zetel voor het midden des altaars terug en de aartsdiaken zich tot degenen, die gewijdt moeten worden, keerende, zegt:*

Dat zij, die tot sub-diaken gewijd moeten worden naderen.

*En de notarius roept ze elk afzonderlijk zeggende :*

N. onder den titel van de kerk N.

N. onder den titel van zijn patrimonium.

Broeder N. van de orde N. onder den titel van armoede.

*En zoo vervolgens; en elk geroepene antwoordt: «tegenwoordig» en nadert den Bisschop.*

*Alle die tot sub-diaken zullen gewijd worden, moeten gekleed zijn met de amicte, doch niet over het hoofd, met de albe en de cingel; de manipel in de linkerhand houdende, de tuniek over den linkerarm hangende en eene kaars in de rechterhand.*

*Wanneer dus al degenen, die tot sub-diaken gewijd zullen worden, op eenen behoorlijken afstand voor den Bisschop staan, spreekt de Bisschop, zittende en met den mijter op het hoofd, hen in de volgende bewoordingen toe; (Wanneer zij echter alle religieuzen zijn, wordt deze toespraak weggelaten)*

Zeer geliefde Zonen, die tot de orde van het sub-diakonaat gaat bevorderd worden, gij moet her haardelijk en aandachtig overwegen, welken last gij heden vrijwillig verlangt op u te nemen. Want tot nog toe zijt gij vrij, en gij moogt, naar goed dunken, tot de wereld terugkeeren; doch wanneer gij deze orde zult ontvangen hebben moogt gij niet meer van uw voornemen afgaan, maar moet gij altijd met God, wien te dienen, regeren is, uwen omgang houden: de zuiverheid, door zijne hulp, bewaren en altijd verbonden blijven tot de

dienst der Kerk. Bedenkt u dus, terwijl het nog tijd is, en indien gij in uw heilig besluit wilt volharden, treedt dan, in den naam des Heeren, nader.

*Terwijl zij alsdan naderen en voor den Bisschop nederknielen, roept de aartsdiaken de overigen, die gewijd moeten worden zeggende:*

Dat zij, die tot diaken en priesters gewijd moeten worden, naderen.

*Terwijl zij toetreden, schikt de aarstdiaken hen namelijk die tot diaken gewijd zullen worden, gekleed met de amicte, de albe, de cingel en de manipel, de stoel in de linkerhand houdende, de dalmatiek over den linkerarm hangende en in de rechterhand eene kaars, aan de zijde des epistels, met het aangezicht naar het altaar gekeerd; en die tot priesters gewijd zullen worden, gekleed met de amicte, de albe, de cingel, de manipel, omhangen met de stoel, op de wijze der diaken, de kasuifel over den linkerarm, een wit handdoekje in de linker- en eene kaars in de rechterhand houdende, tegen over den Bisschop en het midden des altaars, insgelijks met het aangezicht naar het altaar gekeerd. Nadat zij aldus geplaatst zijn, knielt de Bisschop, den mijter op het hoofd houdende, voor den armstoel neder, op den bovensten trap of de vlakte des altaars gereed gezet, en al degenen die gewijd zullen worden, leggen zich, elk op zijne plaats, op de vloerkleeden neder; de bedienaars en andere assistenten knielen alleenlijk en de geestelijkheid begint de Litanie van alle Heiligen, ter-*

wijl het koor antwoord; of wanneer de dienst zonder zang verricht wordt, bidt de Bisschop voor en de bedienaars en assistenten antwoorden.

(Achter: Dat gij aan alle overledene geloovigen enz.) staat de Bisschop op, met den mijter, en zich tot degenen, die gewijd moeten worden, keerende, den staf in de linkerhand houdende, terwijl de laatstgenoemden neder blijven liggen, zeg hij:

Dat gij u verwaardigt deze uitverkorenen te zeggenen.

R. Wij bidden U, verhoor ons.

Andermaal zegt hij:

Dat gij u verwaardigt deze uitverkorenen te zeggenen en te heiligen.

R. Wij bidden U, verhoor ons.

Ten derde male zegt hij:

Dat gij u verwaardigt deze uitverkorenen te zeggenen, te heiligen en te consacrereren.

R. Wij bidden U, verhoor ons.

Daarna knielt hij weder voor den armstoel, terwijl het koor de litanie: Dat gij U verwaardigt ons te verhooren, tot het einde toe zingt. Deze geeindigd zijnde, staat de Bisschop op en zet zich, met den mijter op het hoofd, voor het midden des altaars neder, en de aartsdiaken zegt met luider stemme:

Dat degenen, die tot diaken en priesters gewijd moeten worden, zich verwijderen.

Nadat deze zich naar eene geschikte plaats, van waar zij den dienstverrichtingen Bisschop kunnen zien, begeven hebben, wordt tot de wijding der sub-

*diaken overgegaan. Deze alzoo in eenen kring, naar de orde, voor den Bisschop nederknielende, vermaant hen de Bisschop, zeggende.*

Zeer geliefde Zonen, nu gij op het punt zijt de orde van het sub-diakonaat te ontvangen, bedenkt ernstig, welke bediening u toevertrouwd wordt. Trouwens de subdiaken moet het water voor de dienst des altaars gereed maken; den diaken bedienen; het kleed, dat het altaar dekt en de corporaals wasschen; den diaken den kelk en de patene, welke bij de offerande gebruikt worden, aanbieden. De offeranden, welke naar het altaar gebracht worden, worden toonbrooden genoemd; van deze offers moet hij niet meer op het altaar nederleggen als voor het volk toereikend is, opdat er niets in de sakristie aan het bederf overgegeven worde. Het linnen, hetwelk op het altaar gespreid ligt, moet in een ander vat gewasschen worden dan de corporaals. In het water waarin de corporaals gewasschen zijn, mag geen ander linnen gewasschen worden, en het water zelfs moet, na het wasschen, in de doopvont gestort worden. Tracht dus om, terwijl gij de uitwendige diensten, welke wij genoemd hebben, rein en zorgvuldig verricht, het inwendige, dat zij verbeelden, te volbrengen. Want het altaar der H. Kerk is Christus zelf zoo als Joannes getuigt, die in zijn boek der Openbaring zegt, een gouden altaar gezien te hebben, staande voor den troon, op en door hetwelk de offers der geloovigen aan God den Va-



der worden toegewijd. Het linnen en de corporaals van dat altaar zijn de ledematen van Christus, dat is te zeggen: Gods geloovigen, waarvan de Heer als met kostbare kleederen omgeven is, zoo als de Psalmist zegt: De Heer heeft geregeerd, Hij is met eere omgeven. De H. Johannes heeft ook in zijne openbaring den Zoon des menschen gezien, omgeven van eenen gouden krans, dat is, het heir der heiligen. Indien het dus gebeurt, dat de geloovigen zich, uit menschelijke zwakheid, door eene of andere vlek besmetten, is het aan u, het water der hemelsche leer uit te deelen, waardoor gij gezuiverd tot het sieraad des altaars en de dienst van de goddelijke offerande wederkeeren. Weest dus zoodanig in het ware en Katholiek geloof bevestigd, dat gij waardiglijk de goddelijke offeranden en de Kerk Gods, dat is het lichaam van Christus, kunt bedienen, want zoo de Apostel zegt: Alles wat niet uit het geloof is, is zonde, scheuring en buiten de eenheid der Kerk. Daarom, indien gij tot heden traag jegens de Kerk geweest zijt, moet gij zoo veel te naarstiger zijn; indien gij tot nu gesluimerd hebt zoo veel te waakzamer. Indien gij tot nu toe onmatig geweest zijt, zoo veel te matiger; indien gij tot nog toe zinnelijk geweest zijt, zoo veel te kuischer. Hetgeen Hij u verleen en moge, die God zijnde, leeft en heerscht in alle eeuwen. *ŕ*, Amen.

*Daarna neemt de Bisschop den ledigen kerk met de patene er op gelegd en reikt dien aan allen toe,*

*die den zelven, een voor een, met de rechterhand aanraken, terwijl de Bisschop zegt:*

Ziet toe wiens dienst u wordt toevertrouwd, daarom vermaan ik u dat gij u zoo gedraagt, dat gij Gode behagelijk moogt zijn.

*En de aartsdiaken neemt de pullen met wijn en water en de schaal met het handdoekje en reikt hun dezelve toe, welke zij insgelijks moeten aanraken.*

*Daarna staat de Bisschop op en naar het volk gekeerd, zegt hij, staande en met den mijter op het hoofd:*

Laat ons onzen God en Heer bidden, beminde broeders, dat Hij zijnen zegen en genade uitstort over deze zijne dienaren, welke Hij zich verwaardigd heeft tot de bediening van het sub-diakonaat te roepen; opdat zij, hunne dienst getrouw voor zijn aanschijn waarnemende, de belooningen, aan de heiligen toegezegd, mogen verwerven, door den bijstand van onzen Heer Jesus Christus, die met Hem leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. *ñ.* Amen.

*Daarna den mijter afleggende, en naar het altaar gekeerd, zegt de Bisschop: Laat ons bidden. En de bedienaars: Buigen wij onze knieën. ñ. Staat op.*

*En de Bisschop, zich naar degenen, die gewijd worden en nedergeknieltd zijn, keerende, zegt zonder mijter:*

Heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God,

verwaardig U deze uwe dienaren, welke Gij tot de bediening van het sub-diakonaat hebt willen roepen, te ze<sup>†</sup>genen; opdat Gij hen in uw heilgdom tot nauwgezette en zorgvuldige bewakers der hemelsche krijgsmacht maakt, zij getrouwelijk uwe heilige altaren bedienen, en de geest van wijsheid over hen ruste; de geest van raad en sterkte, de geest van wetenschap en godsvrucht, en Gij hen vervult met den geest uwer vreeze, en hen in de goddelijke dienst versterkt, opdat zij metterdaad gehoorzaam en metterwoord bereidvaardig, uwe genade mogen erlangen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. R̄. Amen.

*Waarna de Bisschop neder zittende en den mijter aanvaard hebbende, de amicte, welke over de, schouders dergenen, die gewijd moeten worden, ligt: over het hoofd van elk hunner plaatst, zeggende*

Ontvang de amicte, waardoor de berisping met de stem beteekend wordt, in den naam des Va<sup>†</sup>ders, des Zoons<sup>†</sup>en des H. <sup>†</sup>Geestes. R̄. Amen.

*Daarna hangt hij de manipel om den linkerarm van ieder, zeggende:*

Ontvangt de manipel, waardoor de vruchten der goede werken beteekend worden. In den naam des Va<sup>†</sup>ders, des Zoons<sup>†</sup> en des H. <sup>†</sup>Geestes. R̄. Amen.

*Aldus hangt hij elk hunner de tumek om, of zoo er slechts eene tumek is, hangt hij dezelve*

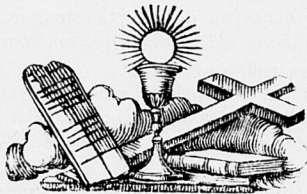
*aan ieder afzonderlijk om, tot aan de schouders, en dezelve terugnemende, hangt hem ten laatste geheel om, tot een ieder afzonderlijk zeggende:*

De Heer omhange u met het kleed van vreugde en met het gewaad van blijdschap, in den naam des Va†ders, des Zoons† en des H.†Geestes. R̄. Amen.

*Eindelijk neemt hij en overreikt hun het Epistelboek, hetwelk zij gezamenlijk met de rechterhand aanraken, zeggende:*

Ontvang het boek der Epistelen en bezit de macht om dezelve in de kerk Gods te lezen, zoo voor levenden als voor dooden. In den naam des Va†ders, des Zoons† en des H.†Geestes. R̄. Amen.

*Nadat alles verrigt is, begeven zich de gewijden, op den wenk des Aartsva†ers, naar hunne plaatsen terug; een nieuwe gewijden echter, met de tuniek, bekleed, leest de Epistel op zijn tijd.*



W

Bis  
zijn  
Epi  
zitt  
bied  
het  
taa  
gez  
bov  
sche  
naa  
wij  
oct  
vol  
het  
naa  
min  
gela  
zin  
vol  
ond

## WIJDING DER DIAKENEN.

*Nadat de sub-diakenen gewijd zijn, treedt de Bisschop, den mijter weder aanvaard hebbende, naar zijn zetel of naar den armstoel aan de zijde des Epistels, alwaar hij, met den mijter gedekt, neder zittende, terwijl men hem het boek en de kaars aanbiedt, den lofzang Benedictus es, of Alleluja met het vers Benedictus es, indien het onder de octaaf van pinksteren is, leest. Middelerwijl wordt gezegde lofzang of het Alleluja met het vers, als boven, gezongen. Na het eindigen, staat de Bisschop op, na den mijter afgelegd te hebben. en naar het altaar gekeerd, zegt hij op de gewoon wijze Gloria in exelsis Deo, indien het onder de octaaf van Pinksteren is, en terwijl het koor vervolgt, zit hij, met den mijter bedekt, neder. Na het eindigen, legt hij den mijter af, staat op, en naar het volk gekeerd zegt hij Pax vobis of Dominus vobiscum. indien de Gloria in exelsis niet gelezen moet worden, en naar het altaar gekeerd, zingt hij het gebed der Mis van den dag, met het volgende gebed voor de gewijden en de te wijden, onder eenen enkelen uitgang: Door onzen Heer.*

## GEBED.

Wij bidden U, Heer, verhoor de gebeden der smeekenden, en bewaar door eene altijddurende bescherming degenen, die U met een godvruchtig hart dienen; opdat wij, door geene stoornissen verhinderd, altijd met eene vrije onderwerping uwe heilige dienst verrichten. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft enz.

*Dit gebed geeindigd zijnde, zit de Bisschop neder, aanvaardt den mijter, en hem het boek met de kaars aangeboden zijnde, leest hij den Epistel, Middelerwijl zingt een der nieuw gewijde sub-diakenen den Epistel. Waarna de Bisschop opstaat en met den mijter op het hoofd, naar den armstoel voor het altaar treedt en daar nederzit. De tot diaken te wijdene, worden door den aartsdiaken geroepen zeggende:*

Dat degenen, die tot het diakonaat gewijld moeten worden, naderen.

*Zij worden door den notarius bij hunne namen geroepen, doch zonder eenige vermelding van titel, Deze, met de amicte, de albe, de cingel en de manipel gekleed, de stoel in de linkerhand, en eene kaars in de rechter, en de dalmatiek over den linkerarm houdende, en in een kring voor den Bisschop nedergeknield zijnde, draagt de Aartsdiaken hen aan den Bisschop voor, zeggende:*

*Zeer eerwaardige Vader, de heilige Moeder de Katholieke Kerk, vraagt dat gij deze hier tegenwoordig*

zijn  
wija

L

V

L

Z

wet

ning

L

gaa

Biss

de

M

zen

dez

van

wet

God

doc

J

wor

en

A

ten

we

Wa

bed

wet

alle

pin

tab

*zijnde sub-diaken tot het ambt van het diakonaat wijdt.*

*De Bisschop vraagt,, zeggende:*

Weet gij dat zij zulks waardig zijn?

*De Aartsdiaken antwoord:*

Zooveel de menschelijke zwakheid gedooft te weten, weet en getuig ik dat zij tot de bediening van dit ambt waardig zijn.

*De Bisschop antwoordt: Gode zij dank. En gaat tot hunne wijding over. Vooraf spreekt de Bisschop, zittende met den mijter op het hoofd, de geestelijkheid en het volk toe, zeggende:*

Met de hulp van den Heer onzen God, en onzen Zaligmaker Jesus Christus, bestemmen wij deze hier tegenwoordige sub-diaken tot de orde van het Diakonaat. Indien iemand iets tegen hen weet in te brengen, hij kome voor God en om God met vertrouwen te voorschijn en zegge het: doch dat hij zijnen stand indachtig zij.

*En na een oogenblik stilte, richt de Bisschop zijne woorden tot degenen, die gewijd moeten worden, en vermaant hen, zeggende:*

Zeer geliefde Zonen, die tot de orde der Leviten gaat bevorderd worden, bedenkt vooral, tot welken hoogen graad in de kerk gij opklimt. Want de plicht eens diakens is, aan het altaar te bedienen, te doopen en te prediken. In de oude wet werd uit de twaalf stammen die van Levi alléén uitverkoren, om door eene bijzondere roeping, naar eenen altijddurenden regel, bij het tabernakel Gods en zijne offeranden dienst te

verrichten. En aan dien stam werd een zoo hooge waardigheid toegekend, dat niemand, die niet uit denzelven gesproten was, tot die goddelijke dienst toegelaten werd of bij dezelve bedienen mocht, zoodat dezelve, door een groot erfelijk voorrecht, de stam des Heeren mocht zijn en geheeten worden; van dezen draagt gij, zeer geliefde Zonen, thans den naam en de bediening, omdat gij in den dienst van het tabernakel des getuigenis, dat is, van de Kerk Gods, gekozen wordt tot het ambt der Leviten, welke in de voorhoede geplaatst, door een onophoudelijken strijd de vijanden bevecht, van waar de Apostel zegt: Aan ons is het niet om tegen het vleesch en het bloed mede te strijden; maar tegen de vorsten, en de machten, tegen de wereldsche regeerders dezer duisternissen, tegen den geest der hoosheid, met hemelsche wapenen. Welke Kerk Gods gij, als een tabernakel, dragen en met heilige versierse-  
 len voorzien moet, door eene goddelijke prediking en een volmaakt voorbeeld. Want Levi beteekent *toegenaderd* of *opgenomen*. En gij, zeer geliefde Zonen, die uit dit voorvaderlijk erfdeel uwen naam ontleent, weest opgenomen, ver van de vleeschelijke begeerlijkheden, van de aardsche neigingen, welke de ziel bestrijden: zijt rein, zuiver, onbevlekt, kuisch, zoo als het den bedienaars van Christus en uitdeelaars der geheimen Gods betaamt, opdat gij waardiglijk gevoegd wordt bij het getal dergenen, die dezen kerkelijken graad bekleeden: opdat gij waardig moogt zijn,



het erfdeel en de geliefkoosde stam des Heeren te zijn. En gij, medebedienaars en medewerkers van het Lichaam en Bloed des Heeren, weest ontdaen van alle begeerlijkheden des vleesches, zoo als de Schrift zegt: Weest rein, gij die de vaten des Heeren draagt. Gedenkt dat de heilige Stephanus, vooral uit hoofde zijner kuisheid, tot deze bediening door de Apostelen verkozen werd, Draagt zorg dat gij aan degenen, aan wie gij het Evangelie met den mond predikt, hetzelfde ook door levendige werken verkondigt, opdat van u gezegd worde; Zalig zijn de voeten der verkondigers van den vrede der verkondigers van het goede. Hebt uwe voeten geschoeid met de voorbeelden der Heiligen, in de voorbereiding van het Evangelie des vredes. Hetgeen de Heer u door zijne genade verleene. R̄. Amen.

*Daarna, als er geene subdiakenen gewijd zijn, leggen al degenen die gewijd moeten worden, zich op den grond neder, en de Bisschop knielt voor zijnen armstoel en de litanie wordt gezongen, en de te wijdene, worden door den Bisschop gezegend, zoo als hierboven bij de wijding der sub-diakenen gezegd is. Daarna staan de te wijdene op, doch blijven knielende, en de Bisschop op zijnen armstoel zittende, met den mijter op het hoofd, spreekt met eene duidelijke stem de geestelijkheid en het volk aldus aan:*

Dat een algemeene wensch, een algemeen gebed opga; opdat, door het gebed der geheele Kerk, deze, die tot de bediening van het Diakonaat voorbereid worden, door de wijding der Le-

vitische zettingen verlicht worden, en door eenen geestelijken omgang schitterende, in de genade der Heiligmaking uitblinken; dit verleene onze Heer Jesus Christus, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht, God in alle eeuwen der eeuwen.

*De Bisschop opstaande, den mijter op het hoofd houdende, keert zich naar de te wijdene en leest met luider stem:*

Veelgeliefde broeders, laat ons God den Almagtigen Vader bidden, dat hij over deze zijne dienaren, welke Hij zich verwaardigd heeft, tot de bediening van het diakonaat op te nemen, de genade zijner zegening barmhartig uitstorte, en de gaven der gegevene wijding genadiglijk in hen beware en onze gebeden barmhartig aanhoore; opdat Hij hetgeen door onze bediening zal verricht worden, door zijne hulp genadiglijk voltrekke; en degenen, welke wij, naar onze overtuiging, vermeenen voorgesteld te moeten worden, de heilige geheimen te voltrekken door zijne zettingen heilige en bevestige. Door zijnen eeniggeboren Zoon onzen Heer Jesus Christus, die, God, met Hem en den H. Geest, leeft en heerscht.

*En, den mijter asleggende en de handen voor zich uitgestrekt houdende, zegt hij:*

In alle eeuwen der eeuwen, *ñ.* Amen.

*ÿ.* De Heer zij met u.

*ñ.* En met uwen geest.

*ÿ.* Verheft uwe harten. *ñ.* Wij hebben dezelve ot den Heer gericht.

ÿ. Zeggen wij den Heer onzen God dank.

ÿ. Dit is waardig en rechtvaardig.

ÿ. Het is inderdaad billijk en rechtvaardig, plichtig en heilzaam, dat wij U altijd en alom dank zeggen. Heilige Heer, almachtige Vader, eeuwig God, gever van alle eer, uitdeeler der rangen en beschikker der bedieningen, die in U zelve blijvende, alles vernieuwt en alle dingen beschikt; door uw woord, uwe kracht en uwe wijsheid, Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, met eene eeuwige voorzienigheid voorbereidt, en alles ter geschikter tijde beschikt. Aan wiens Lichaam, namelijk uwe Kerk, door hemelse genaden uitblinkende, door de onderscheiding harer leden verbonden en door de wonderbare regeling van het geheel vereenigd, Gij verleent, in de toeneming van uwen tempel aan te groeien en zich te verspreiden; voor de vervulling van de heilige bediening, drie graden van bedienaren, die voor uwen naam strijden, aanstellende; daartoe van den beginne de zonen van Levi uitkiezende, die in de geheimzinnige verrichtingen van uw huis in trouwe bewaking verblijvende, het erfdeel der altijddurende regering voor altijd zouden bezitten. Wij bidden U, Heer, werp ook een genadig oog op deze uwe dienaren, welke wij aan den dienst uwer heilige altaren, in de bediening van het diakonaat, ootmoediglijk toewijden. Wij beoordeelen wel hunnen levenswandel, zoo veel wij kunnen, als menschen, van goddelijk inzicht en hoogste kennis ontbloot, maar U, o Heer, ontgaa

niet wat ons onbekend is, voor U is niets verborgen. Gij doorgrondt alle harten. Gij zult hun leven door een hemelsch oordeel kunnen onderzoeken, waarin gij altijd overwinnaar blijft; Gij kunt wegnemen, wat misdaan is en verleenen wat gedaan moet worden.

*De Bisschop alleen de rechterhand uitstreckende, legt dezelve op elken te wijden en niemand anders, omdat zij niet tot priesterschap maar tot de dienst van hetzelfde gewijd worden, en hij zegt tot ieder afzonderlijk:*

Ontvang den H. Geest, tot kracht en om den duivel en zijne bekoringen wederstand te bieden. In den naam des Heeren.

*Daarna vervolgt hij in den vorigen toon, de rechterhand, tot aan het einde der Prefatie uitgestrekt houdende:*

Stort, bidden wij u, Heer, den H. Geest over hen uit, opdat zij door de gaven uwer zevenvoudige genade in het getrouw verrichten van uwe heilige dienst versterkt worden. Dat allerlei deugden hen overvloedig zij, een zedig gezag, volstandige eerbaarheid, de reinheid der onschuld en de geestelijke onderhoudingen der tucht. Dat in hunne zeden uwe geboden uitblinken, opdat het volk in het voorbeeld hunner kuischheid eene heilige navolging vinde. en dat zij het getuigenis van een goed geweten hoogachtende, vast en onwrikbaar in Christus volharden; en dat zij, door uwe genade, langs de mindere graden, door eene waardige opvolging, tot de hoogere mogen verdienen op

te klimmen.

*Hetgeen volgt zegt hij met zachte stem, lezende doch zoo, dat het door de omstanders kan gehoord worden :*

Door denzelfden onzen Heer, Jesus Christus, uwen Zoon. die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

*Hierna legt de Bisschop, nederzittende, met den mijter op het hoofd, op den linkerschouder van elken te wijden, die voor hem nedergekniel is, den stoel, welke ieder hunner in de hand houdt, tot elk hunner zeggende :*

Ontvang de reine stoel † uit de hand Gods; volbreng uwe bediening; want God is machtig om zijne genade in u te vermeerderen. Die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. *ñ.* Amen.

*Over elk hunner een kruisteecken makende. En de bedienaars brengen de beide einden der stoel, en vereenigen dezelve onder den rechterarm.*

*Daarna neemt de Bisschop de dalmatiek en hangt dezelve aan elk bijzonderlijk om tot aan de schouders, en doet aldus tot aan den laatsten, wien hij dezelve geheel omhangt; dit geschiedt zoo er slechts eene dalmatiek heeft, bekleedt hij ze allen afzonderlijk op die wijze tot een elk zeggende :*

De Heer bekleede u met het kleed van zaligheid en blijdschap, en het gewaad van gerechtigheid omgeve u altijd. In den naam des Heeren. *ñ.* Amen.

*Eindelijk neemt de Bisschop het Evangelieboek*

*en reikt het aan allen toe, hetwelk zij met de rechterhand aanraken, terwijl hij zegt:*

Ontvang de macht om in de Kerk Gods het Evangelie te lezen, zoo voor de levenden als voor de dooden. In den naam des Heeren. *ñ.* Amen.

*Dit geschied zijnde, zegt de Bisschop, naar het altaar gekeerd, zonder mijter: Laat ons bidden, en de bedienaars: Laat ons de knieën buigen, ñ. staat op.*

*En zich naar de gewijden keerende, zegt hij:*

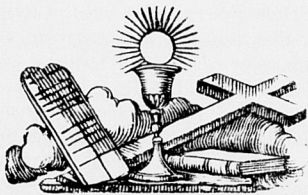
Verhoor, Heer, onze gebeden en stort over deze uwe dienaren den geest uwer zegening uit, opdat zij door de hemelsche gaven verrijkt, de genade uwer heerlijkheid mogen erlangen en het voorbeeld van een goed leven ten toon spreiden. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, in de eenheid van denzelfden H. Geest. God in alle eeuwen der eeuwen. *ñ.* Amen.

#### LAAT ONSBIDDEN.

Heilige Heer, Vader des geloofs, der hoop en der genade en belooner der vorderingen. die de dienst der engelen op aarde en in den hemel geregeld hebbende, door alle deelen der wereld de uitwerking van uwen wil verpreidt, gewaardig U ook deze uwe dienaren met een inwendig gevoel voor te lichten; opdat zij zich op uwen dienst toeliggende, als zuivere bedienaars van uwe heilige altaren toenemen, en door uwe barmhartigheid

nog meer gezuiverd, waardiglijk den rang bekleeden van hen, welke uwe Apostelen, zeven in getal, onder het beleid en den voorgang van den H. Stephanus en onder de vorming van den H. Geest verkozen hebben, en U door alle deugden, waarmede zij geleerd hebben U te dienen, behagen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. *ñ.* Amen.

*Daarna leest een der nieuw gewijden, met de dalmatiek, omhangen, het Evangelie op zijn tijd; de overige gewijden keeren dadelijk, op den wenk van den aartsdiaken, naar hunne plaats en terug.*



## WIJDING DER PRIESTERS.

*Voor de wijding der priesters wordt de olie der catechumenen, de kelk met wijn en water, de patene met de Hostie er op geplaatst, kruim van brood en een schoteltje met de pul om de handen te wassen, welke een ieder met zijn eigen doekje afdroogt, in gereedheid gebracht.*

*Na de wijding der diakenen nadert de Bisschop, aan de zijde des Epistels, zijnen zetel of armstoel en zit aldaar neder; en het Tractus tot aan het laatste vers wordt gezongen, of, in de octaaf van Pinksteren, het Tractus en Sequentia, tot aan het laatste vers. Middelerwijl naderen twee bedienaren met het boek en eene kaars voor den Bisschop, die daaruit hetzelfde Tractus en Sequentia leest. Daarna keert de Bisschop, met den mijter op het hoofd, naar het midden van het altaar terug, alwaar hij op den armstoel nederzit.*

*Alsdan roept de Aarts-diaken degenen die gewijd moeten worden, met eene duidelijke stem, zeggende: dat degenen die tot priester gewijd moeten worden, naderen.*

*En zij worden bij hunne namen afgeroepen door den notarius, als boven is gezegd, doch zonder vermelding van eenigen titel. Deze naderen dan tot den Bisschop, als diakenen gekleed, met de amicte,*



de albe, cingel, de stoel en manipel, de kasuifel over den linkerarm opgerold houdende en in de rechterhand eene kaars met het doekje om de handen te binden en te wasschen, en plaatsen zich in eenen kring voor hem. De aartsdiaken biedt de te wijdene den Bisschop aan, zeggende:

Zeer eerwaardige Vader, de H. Moeder, de Katholieke Kerk, vraagt, dat gij deze hier tegenwoordig zijnde diakenen tot het ambt des priesterschaps wijdt. En de Bisschop vraagt, zeggende: Weet gij dat zij zulks waardig zijn? De aartsdiaken antwoordt: Zoo veel de menschelijke zwakheid gedooft te weten, weet en getuig ik, dat zij tot de bediening van dit ambt waardig zijn. De Bisschop zegt: Gode zij dank. En spreekt de geestelijkheid en het volk aldus aan:

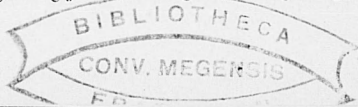
Zeer geliefde broeders, aangezien de bestuurder van het schip en degenen die het schip bevaren, dezelfde reden van veiligheid of van algemeenevrees hebben,, moet het gevoel van hen, die eene gemeenzame zaak hebben, eenstemmend zijn. Daarom werd niet zonder oorzaak door de Vaders ingesteld, dat ook het volk zoude geraadpleegd worden omtrent de verkiezing van hen, die tot het bestuur des altaars zouden toegelaten worden, omdat hetgeen meestal omtrent den levenswandel en het gedrag van den voor te stellen aan de meerderheid onbekend is, door weinige geweten wordt en het noodig is, opdat men gereedelijker aan eenen priester gehoorzame, in wiens wijding men toegestemd heeft. Wel is het ge-

drag van deze diakenen, die, door Gods hulp, tot priesters gewijd zullen worden, (voor zoo veel mij voorkomt) beproefd en Gode aangenaam en (naar mijn inzien) de verhooging van kerkelijke eer waardig bevonden. Doch opdat de toestemming van een of van eenigen niet ongegrond zij, of de genegenheid doet falen, moet het gevoelen der menigte ingewonnen worden. Daarom zegt vrijelijk wat gij van hunnen wandel of van hunne zeden weet, en legt het getuigenis tot het priesterschap over deze af, meer naar waarheid dan naar eenige genegenheid. Indien dan iemand iets tegen hen heeft, hij kome voor God en om God met vertrouwen te voorschijn en zegge het; doch dat hij zijnen stand indachtig zij.

*De Bisschop, na eenige stilte, keert zich tot degenen, die gewijd moeten worden en vermaant hen, zeggende:*

Zeër beminde Zonen, die tot het priesterambt gaat gewijd worden, legt u toe om hetzelfde waardiglijk te ontvangen en loffelijk te vervullen. Want een priester moet opdragen, zegenen, voorgaan, prediken en doopen. Met groote vrees moet hij tot zulken hoogen graad opklimmen en hij moet zorgen, dat eene hemelsche wijsheid, zuivere zeden en eene altijddurende onderhouding der gerechtigheid, hen, die daartoe gekozen zijn, onderscheiden. Vandaar dat de Heer, aan Moses bevelende, dat hij uitgeheel Israel zeventig mannen tot zijne hulp zoude kiezen, aan welke hij de gaven des H. Geestes zoude uitdeelen, hen, zoo

gij weet, aanstelde tot de ouderlingen des volks. En gij zijt afgebeeld in die zeventig mannen en ouderlingen; indien gij door den zevenvormigen Geest, de geboden Gods onderhoudende, deugdzaam en tevens volmaakt in wetenschap en in werken zijn zult. Onder dezelfde geheimenis en dezelfde afbeelding heeft de Heer in het Nieuw Verbond twee en zeventig verkozen, welke hij twee aan twee voor zich ter prediking uitzond, om, zoo door zijn woord als door de daad te leeren, dat de bedienaars van zijne Kerk door het geloof en door de werken volmaakt moeten zijn, of bevestigd in de deugd eener dubbele liefde, namelijk de liefde Gods en de liefde, des naasten. Tracht dus alzoo te zijn, opdat gij, door Gods genade, waardiglijk moogt verkozen worden tot helpers van Moses en van de twaalf Apostelen, dat is te zeggen van de Katholieke Bisschoppen, die in Moses en de Apostelen afgebeeld worden. Voorzeker wordt de Kerk door deze wonderlijke verscheidenheid omgeven, verheerlijkt en bestuurd, daar in dezelve eenige tot Bisschoppen, andere tot priesters van minderen rang, tot diakenen en sub-diakenen en tot verschillende ordes gewijd worden en uit vele en verschillende waardigheden bekleedende leden één lichaam gevormd wordt. Dus, zeer beminde zonen, die door het goeddunken onzer broeders tot onze hulp gekozen zijt, behoudt in uwe zeden de volmaaktheid van een zuiver en heilig leven. Doordringt u van hetgeen gij doet; volgt na hetgeen gij be-



handelt, als gij het geheim van den dood des Heeren viert, door uwe lichamen van de ondeugden en alle begeerlijkheden zorgvuldig te ontdoen. Uwe leer zij het geestelijk geneesmiddel voor het volk Gods; de geur van uw leven zij de wellust der Kerk van Christus, opdat gij door uwe prediking en uw voorbeeld het huis, dat is het huisgezin Gods, moogt stichten, en zij zelve niet om uwe voortvarendheid in de aanvaarding eener zoo hooge bediening, door God veroordeeld, maar wij veeleer beloond mogen worden. Hetgeen Hij ons door zijne genade verleene. *ñ* Amen.

*Indien er geene sub-diakenen of diakenen gewijd zijn, wordt de Litanie gelezen, zoo als bij de wijding der subdiakenen gezegd is.*

*Daarna staan zij allen op en degene, die gewijd moeten worden, komen twee aan twee voor den Bisschop, die voor zijnen armstoel staat, met den mijter op het hoofd, en knielen achtervolgens neder.*

*Zonder eenig gebed of gezang legt hij achtervolgens beide handen op het hoofd van die gewijd moet worden, zonder iets te zeggen. Dit zelfde doen na hem al de priesters, die daar tegenwoordig zijn, waaronder er, indien zulks eenigzins mogelijk is, drie of meer met kasuifels, of ten minste met stoulen omhangen behooren te zijn, waarna, zoowel de Bisschop als de priesters, de rechterhand over hen uitgestrekt houden, terwijl de Bisschop, staande en met den mijter op het hoofd, zegt:*

*Zeer geliefde broeders! Laat ons den Heer bidden, dat Hij de hemelsche gaven overvloedig uit-*

storte over deze zijne dienaren, welke Hij tot het priesterambt verkozen heeft; en dat hetgeen zij door zijne goedheid ontvangen, door zijne hulp mogen vervullen. Door Christus onzen Heer. *ŕ.* Amen.

*De Bisschop, den mijter afgelegd hebbende, keert zich naar het altaar en zegt:*

Laat ons bidden; en de bedienaars: Buigen wij onze knieën. *ŕ.* Staat op.

*En zich tot degenen die gewijd worden keerende, zegt hij:*

Verhoor ons, bidden wij U Heer onze God, en stort over deze uwe dienaren den zegen des H. Geestes en de kracht der priesterlijke genade uit; opdat Gij hen, die wij aan uwe goedheid opdragen om gewijd te worden, door dien altyddurenden overvloed uwer gaven verrijkt. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die, God zijnde, met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest.

*En de handen voor zich uitstreckende, zegt hij:*

In alle eeuwen der eeuwen. *ŕ.* Amen.

*ŷ.* De Heer zij met u. *ŕ.* En met uwen geest.

*ŷ.* Verheft uwe harten. *ŕ.* Wij hebben dezelve tot den Heer gericht.

*ŷ.* Zeggen wij den Heer onzen God dank.

*ŕ.* Dit is waardig en rechtvaardig.

Het is inderdaad billijk en rechtvaardig, plichtig en heilzaam, dat wij U altijd en alom dankzeggen. Heilig Heer, almachtige Vader, eeuwig God, gever van alle eer en uitdeeler van alle waardigheden;

door wien alles vooruitgaat, doorwien alles gevestigd wordt, door de gedurige verbetering der redelijke natuur, en door de goede orde, waarmede alles beschikt is. Van waar de priesterlijke rangen en de bedieningen der Levieten, door geheimzinnige teekenen ingesteld, zijn voortgesproten; en terwijl Gij de Bisschoppen aansteldet om de volken te regeeren, de bedienaren der volgende orde en tweede waardigheid verkoost, tot hulp van hunnen omgang en arbeid. Aldus hebt gij in de woestijn, door de wijsheid van zeventig voorzichtige mannen, in Moses den geest ingestort, met wier hulp hij de ontelbare menigte volks gemakkelijk bestierde; in Eleazar en Ithamarus, de zonen van Aaron, den overvloed der vaderlijke volheid overgestort: opdat de bediening der priesters toereikende zoude zijn voor de heilzame offerande en het meermalen vieren der geheimen. Met dezelfde voorzieningheid, Heer, hebt Gij aan de Apostelen van uwen Zoon leeraren, medegezellen des geloofs, toegevoegd, door wier hulp zij de geheele aarde met predikingen vervulden. Daarom bidden wij U, Heer, dat Gij ook aan onze zwakheid dezelfde hulp verleent, wij die, naarmate wij zoo veel te zwakker zijn, ook deze hulp meer behoeven. Geef, bidden wij U, almachtigen Vader, aan deze uwe dienaren de waardigheid des priesterschaps; vernieuw in hun binnensieden geest van heiligheid, opdat zij van U, o God, de bediening van den tweeden rang ontvangen, en door het voorbeeld van hunnen wandel, de verbe-

terin  
mede  
recht  
goede  
ambt  
zalig  
He  
dat  
De  
uwer  
eenh  
der  
D  
neem  
en he  
hij l  
stool  
gend  
O  
is z  
D  
de k  
ner  
neder  
O  
liefd  
in u  
meer  
D  
allen  
O

tering der zeden invoeren. Dat zij zorgvuldige medewerkers onzer orde zijn; dat de volmaaktste rechtvaardigheid in hen uitblinke, opdat zij eene goede rekenschap van het aan hun toevertrouwde ambt afleggende, de belooning der eeuwige gelukzaligheid mogen erlangen.

*Hetgeen volgt leest hij met zachter stem, doch zoo, dat het door de omstanders kan gehoord worden.*

Door denzelfden onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in eeuwen der eeuwen. R̄. Amen.

*De Bisschop aanvaardt den mijter, zit neder, en neemt van elk de stoel van de linker schouder af, en het gedeelte dat op den rug hangt nemende, staat hij hetzelve over den rechter schouder en schikt de stoel op de borst, kruisgewijze, tot elk hunner zeggende:*

Onvangt het juk des Heeren, want zijn juk is zoet en zijn last is licht.

*Daarna bekleedt hij elk hunner achtervolgens met de kasüfel tot aan de schouders, welke ieder hunner op dezelve, opgestagen houdt, doch van voren neder hangende en zegt tot elk hunner:*

Ontvang het priesterlijk gewaad, waardoor de liefde beteekend wordt, want God is machtig om in u de liefde en de volmaakte werken te vermeerderen. R̄. Gode zij dank.

*De Bisschop legt den mijter af, staat op, en allen nedergeknielt, zegt hij.*

O God, oorsprong van alle heiligheid, aan wien

de ware wijding en de volmaakte zegening toebehoort; Gij, Heer, stort de gave uwer zegening uit over deze uwe dienaren, welke wij tot de waarheid van het priesterschap inwijden; opdat zij, door de zedigheid hunner handelingen en de zuiverheid van hunnen levenswandel toonen ouderlingen te zijn, in die leer gevestigd, welke Paulus aan Titus en Timotheus heeft uitgelegd, opdat zij dag en nacht uwe wet overwegende, gelooven wat zij geleerd hebben; leeren wat zij geloofd hebben; navolgen wat zij geleerd hebben; gerechtigheid volharding, barmhartigheid, sterkte en de overige deugden in zich doen uitschijnen; door hun voorbeeld leeren, door hunne vermaningen versterken, en de gave hunner bediening zuiver en ongeschonden bewaren, en door onbevleete zegening het brood en den wijn, ten dienste van uw volk, in het lichaam en Bloed van uwen Zoon veranderen, en door eene ongeschonden liefde, als volmaakte mannen, in de maat des ouderdoms van de volheid van Christus, op den dag de rechtvaardigen oordeels van God, met een rein geweten, een waar geloof en vol van den H. Geest verrijzen. Door denzelfden onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. *ñ*. Amen.

*Daarna knielt de Bisschop, zich naar het altaar keerende, zonder mijter, neder, en intoneert den lofzang Veni Creator, welke door de vergadering vervolgd wordt.*



*Indien, door het groote getal dergenen die gewijd moeten worden, zulks noodig mocht zijn, herhaalt men den lofzang, met weglating van het eerste vers. Na het eindigen van het eerste vers staat de Bisschop op, en zich van zijne handschoenen ontdaan en den herder-ring weder aan den vinger gestoken hebbende, wordt hem een kleed over den schoot gelegd en degenen die gewijd worden, knielen achter volgens voor hem neder. De Bisschop zalft een elks beide handen, die kruisgewijze te zamengevoegd zijn door met den rechterduim, in de gezegde olie gedoopt twee lijnen te teekenen, namelijk: van den rechterduim tot den linker wijsvinger, en van den linkerduim tot den rechter wijsvinger, daarna de geheele hand, zalvende zeggende terwijl hij elken zalft:*

Gewaardig U, Heer, deze handen door deze zalving en onzen ze<sup>t</sup>gen te consacreeren en te heiligen. *ñ. Amen.*

*De Bisschop maakt met de rechterhand een kruisteeken over de handen van degenen, welken hij wijdt, en vervolgt:*

Opdat alles wat zij gezegend zullen hebben, gezegend zij, en alles wat zij geconsacreerd hebben, geconsacreerd en geheiligd zij in den naam van onzen Heer Jesus Christus. *En elk die gewijd wordt antwoordt: Amen.*

*Alsdan sluit of voegt de Bisschop de handen van eik achtervolgens, terwijl een der bedienaren des Bisschops de aldus gezalfde handen te zamen, namelijk de rechter op de linkerhand, bindt, waarna een ieder naar zijne plaats terugkeert en zijne han-*

den aldus gesloten en gebonden houdt. Nadat de handen van allen gezalfd en gebonden zijn, reinigt de Bisschop zijnen duim met kruim van brood, en daarna reikt hij aan elk achtervolgens den kelk met wijn en water en de patene met de hostie er op gelegd, en zij ontvangen die tusschen de eerste en de tweede vingers en raken te gelijk den kop van den kelk en de patene aan, terwijl de Bisschop tot elk humer zegt:

Ontvang de macht om de offerande aan God op te dragen en de Mis te celebreren, zoo voor levenden als voor dooden. In den naam des Heeren, R̄. Amen.

Dit verricht zijnde wast de Bisschop de handen met kruim van brood, en het water dezer wassing wordt in de sacristie uitgestort. Daarna keert hij, met den mijter op het hoofd, naar zijnen zetel of armstoel aan de zijde des Epistels, op de voor hem bereide vlakke plaats, en zit daar, met den mijter neder. Nu zingt het koor het laatste vers van het Tractus of Sequentia, of wel Alleluia. Middelerwijl naderen twee assistenten voor den Bisschop met het boek en de kaars, en hij leest het gezegde laatste vers om het Tractus of Sequentia, of Alleluia, ook leest hij in stilte het Munda cor meum enz, en het Evangelie. Middelerwijl worden door de bedienaren de Hostien op het altaar gereed gemaakt, volgens het getal der tot de heilige ordes gewijden, die allen communiceeren moeten, en men gaat op de gewone wijze met de Mis voort. Terwijl het Offeratorium gezongen wordt, en ook vroeger, kunnen

de gewijde priesters hunne handen met kruim van brood afvegen, goed met water wasschen en met de doeken afbrogen waarmede dezelve gebonden waren, en het water dezer wassing wordt in de sacristie uitgestort.

De Bisschop na het offertorium gelezen te hebben, aanvaardt den mijter en gaat naar den armstoel voor het midden des altaars en aldaar zittende, ontvangt hij de offerande van al de gewijden, welke allen, twee aan twee tot hem komen, en voor hem nederknielende, hem elk eene brandende kaars aanbieden en zijne hand kussen; eerst de priesters, daarna de diakenen en wijders elk naar zijnen rang.

De offerande van een ieder ontvangen hebbende, wast de Bisschop zich de handen en staat op zonder mijter; de armstoel wordt weggenomen en de Mis vervolgd.

De gewijde priesters zijn achter den Bisschop of hier en daar, wanneer zulks beter gelegen zal zijn, op den grond nedergeknield met boeken voor zich en zeggen:

Ontvang, heilige Vader enz.  
en al het overige van de Mis, tegelijk met den Bisschop, die zorg draagt, dat hij de stille gebeden langzaam en half luid opzegge, zoodat de gewijde priesters hem in alles kunnen volgen, en vooral de woorden der Consecratie, welke te gelijk door de gewijden en den Bisschop moeten uitgesproken worden.

De Secreta voor de gewijden welke met de Sec-

reta der Mis van den dag onder eenen uitgang gelezen worden.

Bewerk, o Heer, door uwe geheimenissen, dat wij U deze offers met waardige harten opdragen, door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen n̄. Amen.

Na het Heere Jesus Christus, die, enz. *Kust de Bisschop het altaar en geeft aan den eersten gewijde van elke heilige orde, die eerst het altaar aan de rechterzijde kust, den vrede, zeggende. De vrede zij met u; en de gewijde antwoordt: En met uwen geest.*

*En ieder hunner geeft den vrede aan den volgenden gewijden zijner orde en zoo vervolgens, tot den laatsten toe. Wanneer echter het getal der gewijden gering is, zal de Bisschop aan allen den vrede kunnen geven.*

*Nadat de Bisschop het H. Lichaam en Bloed genuttigd heeft, alvorens zijne vingers te wasschen, naderen de priesters voor het altaar, daarna de diakenen en eindelijk de sub-diakenen. Wanneer zij behoorlijk geplaatst en nedergekniel zijn, keert de Bisschop zich tot hen, na voor het H. Sacrament gekniel te hebben, en een weinig naar de zijde van het Evangelie wijkende, en elke diaken en sub-diaken zegt met zachte stem:*

Confiteor Deo enz.

*En zoo de dienst gezongen wordt, zingt een der nieuw gewijden den Confiteor.*

*De Bisschop met ongedekten hoofde staande, zegt*

*met eene verstaanbare stem, tenzij de dienst gezongen worde.*

*Misereatur enz, R̄. Amen.*

*Indulgentiam enz, R̄. Amen.*

*En met de rechterhand maakt hij over hen allen een kruis. De priesters echter zeggen voor de Communie den Confiteor niet, noch wordt hun de absolute gegeven, omdat zij met den Bisschop mede celebreren. Indien er dus alleen priesters gewijd zijn, wordt de voorzegde Confiteor en Absolutie weggelaten.*

*Nu komen de gewijden twee aan twee tot op den bovensten trap des altaars. De Bisschop legt eenige geconsacreerde Hostien op de patene en reikt aan allen de Communie uit, zeggende tot ieder: Corpus Domini enz.*

*En elk antwoordt: R̄. Amen.*

*En alvorens de Communie te ontvangen, kust hij de hand des Bisschops, waarin de H. Hostie gehouden wordt.*

*Een der dienaren van den Bisschop staat aan de zijde des Epistels met eenen kelk, doch niet denzelfden waarvan de Bisschop zich bediend heeft, maar eenen anderen met wijn, en een rein doekje in de hand; elk der genuttigd hebbende nadert en neemt van den wijn, reinigt zich den mond en plaatst zich ter zijde.*

*Nadat allen gecommuniceerd hebben, ledigt de Bisschop de patene over zijnen kelk, doet de ablutie, nuttigt dezelve, aanvaardt den mijter en wast zich de handen.*

*Na de wassching der handen, staat de Bisschop, den mijter afgelegd hebbende, aan de zijde des Epistels, naar hetzelfde gekeerd, en intoneert in den achtsten toon, terwijl de vergadering vervolgt, het Responsorium, doch van Septuagesima tot Paschen, zonder Alleluia:*

Nu zal ik u niet mijne dienaren, maar mijne vrienden noemen, omdat gij alles gekend hebt, wat ik in uw midden gedaan heb, Alleluia. † Ontvang in u den H. Geest, den vertrooster. † Hij is het, dien de Vader u zenden zal. Alleluia. † Gij zijt mijne vrienden, indien gij zult gedaan hebben, wat ik beveel † Ontvang enz. Eere zij den Vader en den Zoon en den H. Geest. † Hij in het enz.

*Het Responsorium begonnen zijnde, aanvaardt de Bisschop den mijter, keert zich naar de gewijde priesters, die aan het altaar voor hem staande, het geloof belijden, dat zij gaan prediken, zeggende:*

Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde. En in Jesus Christus, zijn eenigen Zoon onzen Heer, enz.

*Dit geeindigd zijnde, legt de Bisschop, met den mijter op het hoofd, voor het midden van het altaar op den armstoel zittende, beide handen op de hoofden van ieder hunner, voor hem knielende, tot een elk zeggende:*

Ontvang den H. Geest, wiens zonden gij zult vergeven hebben, dien zijn zij vergeven, en wiens zonden gij zult wederhouden hebben, dien zijn zij wederhouden.

*Daarna de kasuifel ontvouwende, welke elk hunner om zijne schouders opgerold heeft hangen, bekleedt hij elk met dezelve, zeggende:*

De Heer bekleede u met het kleed der onschuld.

Daarna nadert een elk den Bisschop op nieuw, en nederknielende legt hij zijne te zamengevoegde handen in de handen des Bisschops, die tot een ieder zegt, indien hij tot zijn bisdom behoort:

Belooft gij aan mij en aan mijne opvolgers eerbied en gehoorzaamheid?

En hij antwoordt:

Ik beloof.

Indien de Bisschop zijn ordinarius niet is, zegt hij, terwijl hij hunne handen is de zijne houdt, tot de wereldsche priesters:

Belooft gij aan den Bisschop uwen ordinarius enz.

En aan elk der priesters, die tot eenige geestelijke orde behooren:

Belooft gij aan den prelaat, uwen ordinarius enz.

Belooft gij aan den Bisschop, of aan den Prelaat, uwen ordinarius, in der tijd, eerbied en gehoorzaamheid?

En hij antwoordt: Ik beloof.

De Bisschop, deszelfs handen in de zijne houdende kust een ieder hunner, zeggende:

De vrede des Heeren zij altijd met u.

En hij antwoordt: Amen.

Dit verricht en zij naar hunne plaatsen te-

ruggekeerd zijnde, vermaant hen de Bisschop, met den mijter op het hoofd en den staf in de hand zeggende :

Terwijl hetgeen gij te behandelen zult hebben, eene zeer kiesche zaak is, zeer beminde zonen, vermaan ik u, dat gij van andere reeds gelcerde priesters, de wijze om de geheele Mis te lezen, en de consecratie der Hostie leert, alvorens, gij zelve de Mis celebreert.

De Bisschop staat op met den mijter en den staf, en zegent hen nog voor hem knielende, zeggende met duidelijke stem :

De zegening van den almogenden God, den Vader† en des Zoon† en den H. † Geest dale over u neder, opdat gij in de priesterlijke orde gezegend zijt en gij zoenoffers voor de zonden en overtredingen des volks opdraagt aan den almachtigen God, wien eer en heerlijkheid is in alle eeuwen der eeuwen. R̄. Amen.

De Bisschop opstaande en den mijter afgelegd hebbende, terwijl de armstoel weggenomen wordt, vervolgt de Mis en de Communie wordt gezongen en daarna de Postcommunie voor de gewijden, onder eenen uitgang met de Postcommunie der Mis van den dag.

Bescherm genadiglijk door uwe onophoudelijke hulp, o Heer, degenen, welke Gij met uwe Sacramenten versterkt, opdat wij, zoo doer de geheimenissen als door onze zeden, de uitwerking uwer verlossing ontwaren. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en



heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. *ñ.* Amen.

Daarna *Benedicamus* of *Ite Missa est*, naar de tijd vereischt en de Bisschop bidt: *Placeat tibi sancta* enz.

Hetwelk gezegd en den mijter en staf aanvaard hebbende, den gewonen zegen geeft, zeggende: *Sit nomen Domini* enz.

Daarna zit hij neder en spreekt de gewijden aldus aan:

Zeer beminde zonen, denkt ernstig na over de orde, welke gij ontvangen hebt, en den last, die op uwe schouders gelegd is; legt u toe, om heilig en godsdienstig te leven, en den almachtigen God te behagen, opdat gij zijne genade moogt erlangen, welke Hij u door zijne barmhartigheid verleene.

Gij allen, die tot de eerste kruinschering, of tot de vier kleinere ordes toegelaten zijt, bidt eens de zeven Boetsalmen met de Litanie, de verzen en de gebeden. Die tot het sub-diakonaat of het diakonaat gewijd zijt, de Nocturne van zoodanigen dag; en gij, die tot priesters gewijd zijt, zult na uwe eerste Mis, drie Missen lezen, als de eerste van den H. Geest, de tweede van de Maagd Maria, de derde voor de overledene Geloovigen, en bidt ook voor mij den almachtigen God.

Zij nemen dit godvruchtelijk aan en antwoorden het te zullen volbrengen.

Daarna keert de Bisschop zich tot het altaar

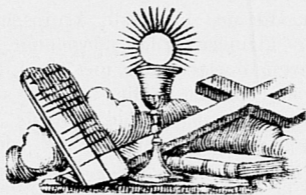
en zegt met zachte stem :

De Heer zij met u.

Het begin van het heilig Evangelie volgens Johannes.

In den beginne enz.

Hij teekent het altaar en zich zelve, keert naar zijnen zetel of armstoel terug, alwaar hij ontkleed wordt. De tot priesters gewijden bidden hetzelfde Evangelie en leggen hun gewaad op eene geschikte plaats af, even als de overige gewijden.



Jo-

cert

hij

bid-

aad

rige

